61971J0093

HOTĂRÂREA CURȚII
DIN 17 MAI 1972[1]

Orsolina Leonesio
împotriva
Ministerului Agriculturii şi Pădurilor din Republica Italiană
(**cerere pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare**,
introdusă de Pretore di Lonato)
Cauza 93/71

În Cauza 93/71,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE de către Pretore di Lonato pentru pronunțarea, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe, între

ORSOLINA LEONESIO, fermieră din Monica (provincia Brescia, Italia),

şi

MINISTERULUI AGRICULTURII ŞI PĂDURILOR DIN REPUBLICA ITALIANĂ

unei hotărâri preliminare privind interpretarea :

— articolelor 1 - 4 din Regulamentul (CEE) nr. 1975/69 al Consiliului din 6 octombrie 1969 de instituire a unui regim de subvenții în special pentru sacrificarea vacilor (JO L252, p. 1);

— articolelor 3 - 11 din Regulamentul (CEE) nr. 2195/69 al Comisiei din 4 noiembrie 1969 de stabilire a normelor de aplicare a acestui regim (JO L252, p. 6);

CURTEA**,**

constituită din domnii R. Lecourt, preşedinte, J. Mertens de Wilmars şi H. Kutscher (raportor), preşedinți de cameră, A. M. Donner, A. Trabucchi, R. Monaco şi P. Pescatore, judecători,

avocat general: domnul K. Roemer
grefier: domnul A. Van Houtte

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

I 1) Întrucât, prin Ordonanța din 3 noiembrie 1971, primită de grefa Curții la 17 noiembrie 1971, „Pretore" di Lonato a adresat acesteia două întrebări privind interpretarea Regulamentului (CEE) nr. 1975/69 al Consiliului din 6 octombrie 1969 şi a Regulamentului (CEE) nr. 2195/69 al Comisiei din 4 noiembrie 1969 referitoare în special la acordarea de subvenții crescătorilor de animale care îşi abatorizează vacile de lapte;

[1] Limba de procedură: italiana.

2 prin prima întrebare, s-a cerut Curții să decidă „dacă dispozițiile Regulamentului nr. 1975/69 şi ale Regulamentului nr. 2195/69 se aplică direct în ordinea juridică italiană şi, în cazul unui răspuns afirmativ, dacă acestea au generat pentru persoanele fizice drepturi individuale pe care instanțele judecătoreşti naționale trebuie să le protejeze”;

a doua întrebare vizează de fapt să afle dacă, în cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 5 alineatele (1) şi (2) şi la articolele 6 şi 9 din Regulamentul nr. 2195/69, aceste regulamente, în măsura în care vizează subvenția pentru abatorizare, conferă crescătorului de animale interesat, împotriva statului membru căruia îi aparține, un drept de plată a acestei subvenții, drept pe care judecătorul național trebuie să îl protejeze imediat şi pe care statul membru menționat anterior nu îl poate supune unor condiții suplimentare, în special în ceea ce priveşte termenul de plată prevăzut la articolul 10 din Regulamentul nr. 2195/69;

3 aceste întrebări au fost adresate ținând seama de faptul că reclamanta din acțiunea principală, considerând că a îndeplinit toate condițiile pe care regulamentele menționate anterior le impun pentru acordarea unei subvenții pentru abatorizarea vacilor de lapte, a depus la „Pretore” di Lonato o cerere de „somație de plată” prin care să oblige Ministerul Italian al Agriculturii şi Pădurilor la plata acestei subvenții;

de asemenea, rezultă din dosar că autoritățile naționale, odată cu alocarea subvenției prin „autorizație provizorie”, au suspendat plata acesteia, pe motiv că aceasta a fost subordonată adoptării prealabile, de către Parlamentul italian, a unor acte cu putere de lege de acordare a creditelor necesare”.

4 întrucât cele două întrebări sunt strâns corelate, este necesar un răspuns comun;

5 2) întrucât în temeiul articolului 189 alineatul (2) din tratat, regulamentul „are o sferă de aplicarea generală” şi „se aplică direct în toate statele membre”;

în consecință, în temeiul naturii şi scopului său în sistemul izvoarelor de drept comunitar, acesta produce efecte imediate şi este, prin urmare, capabil să confere persoanelor fizice drepturi pe care instanțele judecătoreşti naționale sunt obligate să le protejeze;

6 fiind vorba de drepturi de creanță care pot fi invocate împotriva statului, aceste drepturi iau naştere atunci când condițiile prevăzute de regulament sunt îndeplinite, fără să fie posibilă subordonarea punerii lor în aplicare, pe plan național, unor dispoziții de aplicare, altele decât cele care pot fi cerute de respectivul regulament;

în lumina acestor considerente, este necesar să se răspundă întrebărilor adresate;

7 3) întrucât în ceea ce priveşte condițiile pe care crescătorul de animale trebuie să le îndeplinească pentru a putea revendica plata subvenției, debitorul acesteia şi termenul în care trebuie efectuată plata, este necesar să se facă referire la articolele 1 - 4 şi 12 din Regulamentul nr. 1975/69, precum şi la articolele 3, 7, 9 şi 10 din Regulamentul nr. 2195/69;

8 în temeiul articolului 1 din Regulamentul nr. 1975/69, „crescătorii de animale care dețin cel puțin două vaci de lapte pot beneficia, la cerere, şi în condițiile definite mai jos, de o subvenție pentru abatorizare” stabilită la 200 de unități de cont pe vacă de lapte abatorizată, în temeiul articolului 3 alineatul (1) din acelaşi regulament;

9 în temeiul articolului 2 din respectivul regulament, „acordarea subvenției este subordonată, în special, angajamentului scris al beneficiarului: a) de a renunța definitiv la producția de lapte şi, b) de a abatoriza, pe parcursul unei perioade care urmează a fi determinată şi care să nu depăşească 30 aprilie 1970, toate vacile de lapte care fac parte din exploatația sa;

10 articolul 4 alineatul (1) din acelaşi regulament prevede ca, „pentru crescătorii de animale care dețin două-cinci vaci de lapte, subvenția este plătită atunci când solicitantul face dovada îndeplinirii angajamentul menționat la articolul 2 litera (b)”;

11 articolul 12 din regulamentul menționat anterior, precizând că „Fondul European de Orientare şi Garantare Agricolă, secțiunea Orientare, rambursează statelor membre 50% din subvențiile” în cauză, implică faptul că statele membre sunt cele care trebuie să plătească aceste subvenții crescătorilor de animale;

12 în conformitate cu articolul 3 din Regulamentul nr. 2195/69, „cererea de acordare a subvenției se depune în perioada cuprinsă între 1-20 decembrie 1969 la autoritatea competentă desemnată de fiecare stat membru” şi trebuie să includă anumite indicații şi declarații;

13 articolul 7 din acest regulament precizează că „perioada de abatorizare menționată la articolul 2 litera (b) din Regulamentul (CEE) nr. 1975/69 este cuprinsă între 9 februarie şi 30 aprilie 1970”;

14 articolul 9 din acelaşi regulament stabileşte modul în care crescătorul de animale trebuie să facă dovada prevăzută la articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1975/69;

15 în conformitate cu articolul 10 din Regulamentul nr. 2195/69, „plata subvenției menționate la articolul 4 alineatul (1), … din Regulamentul nr.1975/69 se realizează în termen de două luni de la stabilirea dovezii de abatorizare în conformitate cu articolul 9 din prezentul regulament”.

16 întrucât rezultă din articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2195/69 că acordarea subvenției era subordonată printre altele constatării, de către Comisie, „că aceasta poate fi acordată ca urmare a cererilor depuse”, constatare făcută, pentru toate cererile depuse în temeiul articolului 3 din regulamentul menționat anterior, în conformitate cu articolul 1 litera (a) din Regulamentul nr. 140/70;

17 de asemenea, întrucât, în temeiul articolului 10 din Regulamentul nr. 1975/69, Comisia era abilitată să autorizeze statele membre „să impună condiții suplimentare” pentru acordarea subvenției în cauză şi articolul 19 din Regulamentul nr. 2195/69 enunță astfel de condiții cerându-le statelor membre să comunice Comisiei, dacă este cazul, dispozițiile adoptate în conformitate cu acest articol;

cu toate acestea, în mod constant, Italia nu s-a folosit de aceste posibilități;

de asemenea, în mod constant Republica Italiană a adoptat măsurile tehnice prevăzute la articolele 4, 5 alineatele (2), (6), (8) şi (11) din Regulamentul nr. 2195/69;

18 4) întrucât rezultă din ansamblul acestor dispoziții că, odată ce toate condițiile prevăzute de Regulamentele nr. 1975/69 şi 2195/69 sunt îndeplinite, acestea conferă crescătorilor de animale dreptul la plata subvenției de abatorizare de către statul membru din care fac parte, drept pe care instanțele judecătoreşti naționale trebuie să îl protejeze şi care poate fi exercitat,

în fiecare caz, după expirarea perioadei de două luni consecutivă stabilirii dovezii de abatorizare, prevăzute la articolul 10 din Regulamentul nr. 2195/69;

19 întrucât din acel moment, regulamentele citate conferă crescătorului de animale dreptul de a solicita plata subvenţiei, fără ca statul membru în cauză să poată folosi argumente din legislaţia sau practica sa administrativă pentru a se opune unei astfel de plăţi;

această constatare este consolidată de cel de-al şaptelea considerent din Regulamentul nr. 2195/69, care subliniază necesitatea „asigurării plăţii subvenţiilor în toate statele membre în aceleaşi perioade".

20 cu toate acestea, întrucât guvernul italian invocă faptul că regulamentele în cauză nu au generat dreptul la plata subvenţiei în cazul în care legiuitorul naţional nu a votat creditele necesare în acest scop;

21 întrucât în temeiul articolului 5 alineatul (1) din tratat, „statele membre iau toate măsurile generale sau speciale corespunzătoare pentru a asigura îndeplinirea obligaţiilor care decurg din prezentul tratat sau care rezultă din actele instituţiilor Comunităţii";

în cazul în care obiecţia Republicii Italiene trebuia reţinută, aceasta ar duce la punerea crescătorilor de animale din statul respectiv într-o situaţie mai defavorabilă decât cea a omologilor lor din alte state membre, prin nerespectarea normei fundamentale care impune aplicarea uniformă a regulamentelor în ansamblul Comunităţii;

de altfel, Regulamentele nr. 1975/69 şi 2195/69, care enumără exhaustiv condiţiile de care depinde crearea drepturilor individuale în cauză, nu include consideraţii de ordin bugetar;

22 regulamentele comunitare, pentru a se impune cu aceeaşi forţă în ceea ce priveşte resortisanţii tuturor statelor membre, se integrează sistemului juridic aplicabil pe teritoriul naţional, care trebuie să permită exercitarea efectului direct prescris la articolul 189, astfel încât să poată fi invocate de persoanele fizice fără a se opune dispoziţiilor sau practicilor de ordin intern;

23 dispoziţiile bugetare ale unui stat membru nu pot împiedica aplicabilitatea imediată a unei dispoziţii comunitare şi, în consecinţă, a exercitării drepturilor individuale pe care o astfel de dispoziţie le conferă persoanelor fizice;

24 întrucât cheltuielile efectuate de către Guvernul Republicii Italiene şi de Comisia Comunităţilor Europene, care au prezentat observaţii Curţii, nu pot face obiectul unei rambursări şi întrucât procedura are, în raport cu părţile din acţiunea principală, un caracter incidental faţă de procedura din faţa instanţei judecătoreşti naţionale, este de competenţa acesteia să se pronunţe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

având în vedere actele de procedură;
după ascultarea raportului judecătorului raportor;
după ascultarea observaţiilor orale ale doamnei Orsolina Leonesio, ale Guvernului Republicii Italiene şi ale Comisiei Comunităţilor europene
după ascultarea concluziilor avocatului general;
având în vedere Tratatul de instituire a Comunităţii Economice Europene, în special articolele 5, 177 şi 189;

având în vedere Regulamentul nr. 1975/69 al Consiliului din 6 octombrie 1969 (JO L252, p. 1);
având în vedere Regulamentul nr. 2195/69 al Comisiei din 4 noiembrie 1969 (JO L 278, p. 6).
având în vedere Protocolul privind Statutului Curții de Justiție a Comunității Economice Europene, în special articolul 20;
având în vedere Regulamentul de procedură al Curții de Justiție a Comunităților Europene;

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebările care i-au fost adresate de către „Pretore" din Lonato, în conformitate cu ordonanța emisă de această instanță la 3 noiembrie 1971, hotărăşte:

1) Regulamentul comunitar produce efecte imediate şi poate, prin urmare, să confere persoanelor fizice drepturi pe care instanțele judecătoreşti naționale sunt obligate să le protejeze.

Drepturile de creanță care pot fi invocate împotriva statului, conferite de un astfel de regulament, iau naştere atunci când condițiile prevăzute de regulament sunt îndeplinite, fără să fie posibilă subordonarea punerii lor în aplicare, pe plan național, unor dispoziții de aplicare, altele decât cele care pot fi cerute de respectivul regulament.

2) Odată ce toate condițiile prevăzute de Regulamentele nr. 1975/69 şi 2195/69 sunt îndeplinite, acestea conferă fermierilor dreptul la plata subvenției de abatorizare de către statul membru din care fac parte, drept pe care instanțele judecătoreşti naționale trebuie să îl protejeze şi care poate fi exercitat, în fiecare caz, după expirarea perioadei de două luni consecutive stabilirii dovezii de sacrificare, prevăzute la articolul 10 din Regulamentul nr. 2195/69.

Din acel moment, regulamentele citate conferă crescătorului de animale dreptul de a solicita plata subvenției, fără ca statul membru în cauză să poată folosi argumente din legislația sau practica sa administrativă pentru a se opune unei astfel de plăți.

Lecourt Mertens de Wilmars Kutscher

Donner Trabucchi Monaco Pescatore

Pronunțată în şedință publică la Luxemburg, 17 mai 1972.

Grefier
A. Van Houtte

Preşedinte
R. Lecourt